

Despre Bursa cu bun simt

Ce au in comun piata de capital si bunul simt? Aparent nimic. Bunul simt este un mod de a privi lucrurile cu inteligenta si a cauta o explicatie simpla si logica. Piata de capital este acel loc unde companiile isi cauta finantare, iar investitorii oportunitati de valorificare a capitalurilor. De cele mai multe ori investitorii cauta analize financiare complexe, indicatori complicati sau opinii ale “expertilor” in a lua o decizie in privinta investitiilor. De cele mai multe ori avem incredere in orice altceva sau ne lasam influentati de parerea altor persoane decat de propria noastra capacitate de analiza, sinteza si discernamant. Am incetat de ceva vreme sa gandim noi pentru a lua decizii si am lasat pe altii sa ne influenteze asa cum au crezut de cuviinta. Am avut incredere in “institutiile” de renume care acum se dovedesc a fi falimentare si care isi arata capacitatea limitata intr-o ecuatie atat de complexa. Am consumat atatea modele matematice si economice incat am uitat ce inseamna lucrurile simple si bunul simt economic.

Incercand sa explicam pe scurt si cat mai simplu cum s-a ajuns la aceasta criza prin prisma bunului simt ajungem la urmatoarea concluzie. A fost o perioada cand toata lumea avea acces la bani de la institutiile financiare si fiecare ii cheltuia dupa bunul plac. Bancile finantau aproape orice, iar banii intrau in economia care “duduia” printr-un consum exagerat al individului. S-a ajuns ca oricine sa isi poata permite orice, doar prin prisma faptului ca se indatora pe baza castigurile amanetate pe urmatorii multi ani. Irrationalitatea consumatorului si superficialitatea bancilor au dus la crearea unui bubble datorita lipsei unui minim de bun simt din partea amandurora. Credeam ca putem avea toti de toate si toti suntem bogati. Dar pe spatele cui? La un moment dat n-am mai putut plati si banii usori pe care ii primeam s-au oprit. Am ramas cu banii reali ai nostri, putini la numar ca asta e realitatea si cu datorii imense pe care abia acum le constientizam. Cand bubble-ul era in expansiune le finantam cumva, acum abia le mai facem fata. Efectul de levier isi arata si cealalta fata. Pentru ca am vrut mai mult decat ne permiteam la momentul respectiv. Pentru ca nu am avut bun simt sa ne dorim atat cat ne tineam plapuma. Am vrut bogatie cu orice pret. Acum il platim.

Pe bursa lucrurile au avut o desfasurare asemanatoare. Pietele cresteau, investitorii cumparau orice cu o valoare inzecita proiectata in viitor, pentru ca asa ziceau modelele si “expertii”, investitorii castigau si lucrurile pareau sa mearga la nesfarsit asa bazandu-se pe economia plina de substanta care parea intr-o expansiune fulminanta. Previziunile erau foarte optimiste, doar cateva voci cu bun simt semnalau anumite disfunctionalitati care mai devreme sau mai tarziu aveau sa-si spuna cuvantul. Valorile activelor si afacerilor erau atat de umflate incat bunul simt ar fi trebuit sa ne spuna ca e momentul sa ne retragem si sa asteptam ajustarea fireasca a nenaturalului. Asta daca ne-am fi bazat pe propria gandire, mai simpla sau mai complexa, dar am preferat sa ramanem conditionati si sa ne cautam reperele in ceea ce spun “ei”, sa ne incredem in teoriile “lor”. Din pacate “altii” au gandit pentru noi profitand de naivitatea noastra.

Acum ne aflam in fata unui alt moment. O criza genereaza oportunitati de neimaginat, dar la momentul potrivit. Acum suntem intr-o zona in care pare ca totul se dezintegreaza, iar media nu contenește sa semnaleze intr-un mod negativ toate ajustarile firesti ale bubble-ului. Avem situatia exact invers fata de cum era in varful expansiunii. Parca am privi in oglinda. Se spune ca in momentul in care e sange pe strada atunci e momentul sa cumperi, iar o afacere buna se face atunci cand cumperi si nu neaparat atunci cand vinzi. Nimeni nu poate spune exact cand este momentul cel mai bun de cumparare sau de vanzare, dar Warren Buffet, cel mai mare investitor din ultimii 30-40 de ani, s-a ghidat in investitiile pe care le-a facut dupa un principiu destul de simplu si cu mare bun simt: “Daca e un pret corect, atunci voi cumpara. Nu stiu daca pe termen scurt va creste sau va scadea, dar pe termen lung sigur voi castiga.”

Bunul simt poate sa ne aduca in esenta deciziile corecte pe o piata de capital care in principiu tinde catre echilibru si un pret corect, dar este dominata periodic de stari de dezechilibru majore.

Gabriel Necula
Dir. Adj. Operatiuni Prime Transaction
5 iunie 2009